

ЗВО «Академія рекреаційних технологій і права»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ЗВО «Академія рекреаційних
технологій і права»

Людмила СТАСЮК

«19» лютого 2025 року

ПРОГРАМА

фахових вступних випробувань

для вступників на здобуття освітнього ступеня магістра
на основі НРК6 та НРК 7 за спеціальністю

**D2«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий
ринок»**

1. Вступ.
2. Форма проведення вступного випробування.
3. Зміст програми вступного випробування.
4. Список рекомендованої літератури.
5. Критерії оцінювання вступного випробування.

ВСТУП

Вступні випробування проводяться фаховою атестаційною комісією для осіб, які диплом бакалавра, спеціаліста, магістра іншої галузі знань та вступають на 2 курс спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Фахове випробування має на меті не лише теоретичну перевірку знань вступників, а й оцінку їх аналітичних здібностей та навичок застосування здобутих знань в здійсненні аналізу та розробці стратегії сучасних підприємств.

Програма містить основні питання з дисциплін економічного профілю та перелік рекомендованої літератури. Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість перевірити знання і здійснити відбір вступників для зарахування на навчання.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тесту і складається із двадцяти тестових завдань з мікроекономіки та макроекономіки. Завдання підготовлені у двох різних варіантах. Фахове вступне випробування обов'язкове для всіх абітурієнтів. Воно проводиться у терміни, встановлені графіками проведення вступної кампанії.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Мікроекономіка (назва дисципліни)

1. Предмет мікроекономіки. Блага, обмеженість ресурсів та проблема вибору.
2. Крива виробничих можливостей, альтернативна вартість та економічна ефективність.
3. Поняття економічної моделі. Нормативний і позитивний аналіз.
4. Попит. Величина попиту та його фактори. Закон попиту .
5. Пропозиція. Величина пропозиції та її фактори. Закон пропозиції.
6. Поняття рівноваги. Рівноважна ціна та рівноважний обсяг. Дефіцит і надлишок.

7. Корисність товару та її властивості. Крива байдужості, карта кривих байдужості. Бюджетне обмеження.
8. Рівновага споживача, принцип рівної корисності (еквімаргінальний принцип). Розширене бюджетне обмеження.
9. Крива «дохід - споживання», крива «ціна - споживання». Нормальні та неякісні товари.
10. Антимонопольна політика. Вимірювання монополій влади та регулювання монополій.
11. Природна монополія. Правило ціноутворення на рівні середньої вартості. Антимонопольне законодавство.
12. Еластичність попиту за ціною. Фактори та методика розрахунку коефіцієнта еластичності попиту за ціною.
13. Еластичність попиту за доходом. Фактори та методика розрахунку коефіцієнта еластичності попиту за доходом.
14. Еластичний, нееластичний та унітарний попит. Абсолютно еластичний та абсолютно нееластичний попит. Зв'язок показників цінової еластичності попиту та доходу.
15. Еластичність пропозиції, фактори еластичності пропозиції та методика розрахунку.
16. Поняття перехресної еластичності. Методика розрахунку перехресної еластичності. Взаємозаміщення та взаємодоповнення.
17. Фірма як економічний агент. Ресурси і випуск. Виробнича функція.
18. Економічний зміст та структура загальних і середніх витрат. Функції витрат в короткостроковому періоді та їх взаємозалежність.
19. Заміщення факторів виробництва. Ефект масштабу.
20. Поняття та структура економічних витрат: зовнішні та внутрішні витрати. Економічний та бухгалтерський прибуток.
21. Максимізація прибутку фірми за умов повної конкуренції. Умова незбитковості та умова закриття фірми.
22. Короткострокові рівновага і пропозиція конкурентної фірми та галузі; надлишок виробника.
23. Фірма в умовах досконалої конкуренції: попит на продукцію конкурентної фірми, граничний дохід та ціна.
24. Конкурентна рівновага галузі: умови входження та виходу фірм з галузі.
25. Неповна конкуренція: монополія. Максимізація прибутку у короткостроковому періоді.
26. Монополістична конкуренція. Короткострокова рівновага фірми в умовах монополістичної конкуренції.
27. Олігополія. Модель «ламаної кривої попиту». Ціноутворення на олігополістичному ринку.
28. Конкурентні ринки факторів виробництва. Попит фірми на працю, індивідуальна пропозиція праці.
29. Неспроможність ринку. Зовнішні ефекти. Інструменти усунення негативних наслідків зовнішніх ефектів.
30. Нерівність та розподіл доходів суспільства. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андреюк, Н. В. Мікроекономіка [Текст]: навч. посібник / Наталія Вікторівна Андреюк. – К. : Кондор, 2004. – 176 с.
2. Вініченко, І. І. Мікроекономіка [Текст]: Навч. посіб. / І. І. Вініченко, Н. В. Даций, С. О. Корецька. – К. : ЦНЛ, 2005. – 272 с.
3. Задоя, А. О. Мікроекономіка: Курс лекцій та вправи [Текст] : навч. посіб. / Анатолій Олександрович Задоя. – 4-те вид. – К. : Знання, 2005. – 211 с.
4. Краснікова, Л. І. Практикум з мікроекономіки: тести, проблемні ситуації, вправи [Текст] : навч. посібник / Л. І. Краснікова, І. Г. Лук'яненко. – К. : ВД "Києво-Могилянська академія", 2005. – 317 с.
5. Кулішов, В. В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум [Текст] : навч. посібник / В. В. Кулішов. – Львів : Магнолія Плюс, 2004. – 332 с.
6. Лісовицький, В. М. Мікроекономіка [Текст]: навчальний посіб., вид. 3-є. доповнене і дороблене. / Володимир Миколайович Лісовицький. – Рек. МОН. – К. : Кондор, 2007. – 164 с.
7. Пилипенко, В. В. Мікроекономіка. Практикум [Текст]: навч. посіб. / Вячеслав Валентинович Пилипенко, Н. М. Пилипенко. – К. : ЦУЛ, 2009. – 298 с.
8. Поплавська, Ж. В. Мікроекономіка [Текст]: навчальний посібник. / Жанна Василівна Поплавська, О. Й. Криса. – К. : Алерта, 2009. – 224 с.
9. Стеблій, Г. Я. Мікроекономіка: Навч. посібник / Галина Ярославівна Стеблій. – К. : ЦУЛ, 2007. – 221 с.
10. Ястремський, О. І. Основи мікроекономіки [Текст]: підручник. -2-е вид., перероб. і доп., з Модельно-комп'ютерним додатком на лазерному диску. / Олександр Іванович Ястремський, О. Г. Гриценко. – К. : Знання-Прес, 2007. – 579 с.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ Макроекономіка

1. Предмет та рівні макроекономічного аналізу. Об'єкти та суб'єкти макроекономіки.
2. Поняття Валового Внутрішнього Продукту (ВВП) та Валового Національного Продукту (ВНП). Принципи розрахунку ВВП.
3. Методи обчислення ВВП: структура ВВП за витратами та за доходами.
4. Показники системи національних рахунків (СНР) та взаємозв'язок між ними.
5. Номінальний та реальний ВВП. Обчислення реального ВВП, "інфлювання" та "дефлювання" ВВП. Цінові індекси: індекс споживчих цін та індекс-дефлятор ВВП.
6. Базова модель "AD-AS": поняття, структура сукупного попиту та його фактори.
7. Базова модель "AD-AS": поняття сукупної пропозиції та її фактори.
8. Інструментарій кейнсіанської макроекономічної теорії: споживання, заощадження, середня та гранична схильність до споживання та заощаджень.

9. Функція інвестиційного попиту. Фактори, які визначають рівень чистих витрат на інвестиції Автономні інвестиції. Модель акселератора інвестицій.
10. Кейнсіанська економічна теорія: мотиви заощаджень та інвестицій. Кейнсіанська модель рівноваги.
11. Коливання рівноважного випуску навколо потенційного рівня. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви.
12. Бюджетно-податкова політика: політика державних видатків, податкова політика та її вплив на доходи бюджету. Крива А.Лаффера.
13. Види та ефективність бюджетно-податкової політики. Дискреційна та автоматична фіскальна політика : інструменти та механізми впливу на обсяг національного продукту.
14. Вплив бюджетного дефіциту і державного боргу на економіку: ефект „витіснення інвестицій” та ефект “чистого експорту”. Довгострокові наслідки державного боргу.
15. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування. Сеньйораж та інфляційний податок.
16. Державний борг та його структура. Механізм скорочення зовнішньої заборгованості в умовах боргової кризи.
17. Економічний цикл та його фази. Причини циклічних коливань в економіці. Циклічні та анти циклічні галузі в економіці.
18. Безробіття та його види. Обчислення рівня безробіття. ”Повна зайнятість” та “природній” рівень безробіття. Закон А. Оукена.
19. Економічна природа інфляції , її типи та категорії. Вимірювання інфляції. Дефляція та дезінфляція. Ефект Фішера.
20. Зв’язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса в коротко- та довгостроковому періодах. Стагфляція.
21. Грошові агрегати та модель пропозиції грошей. Простий депозитний мультиплікатор. Ефект грошового мультиплікатора.
22. Грошовий ринок. Цілі, види грошово-кредитної політики та її інструменти.
23. Модель “IS-LM”. Бюджетно-податкова та кредитно-грошова політика в моделі “IS-LM”.
24. Модель міжнародної торгівлі: теорія абсолютної та порівняльної переваги.
25. Вигоди від зовнішньої торгівлі та розподіл доходів. Теорема Рибчинського та «голландська хвороба».
26. Торгівельна політика. Тарифні та нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі.
27. Платіжний баланс та його структура. Вплив економічної політики на платіжний баланс.
28. Номінальний та реальний обмінний курс. Валютний ринок та фактори обмінного курсу. Режими валютного курсу і валютна політика.
29. Макроекономічна політика за умов відкритої економіки: модель Мандела-Флемінга.
30. Поняття, вимірники та фактори економічного росту .Моделі економічного зростання: некейнсіанський та неокласичний підходи.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Будаговська С. Мікро і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. освіти. К.: «Основи», 2007. – 518 с.
2. Ватаманюк З, Панчишин С. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка: Навч. посіб. К.: Вид. дім «Альтернатива», 2001. - 604 с.
3. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. За ред. С. Панчишина і П.Острроверха. Навч. посібник.– 4-е видання. К.: Знання, 2006. -723 с.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка. Підручник./ За ред. Базилевич В.Д. К.: Знання, 2004. – 851 с.
- 5.Савченко А. Г. Макроекономіка : Навч. метод. посіб. для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.
6. Малиш Н. А.Макроекономіка: навч. посібник .К.: МАУП, 2003. – 184 с.
7. Соломійко К. С.Макроекономіка: навч. посіб. К.: УУЛ, 2002. – 320 с.
8. Кучерявено І.А. Макроекономіка. Практикум. Навчальний посібник. – 2-е видання, виправлене і доповнене. К.: Вікар, 2006. – 239 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування згідно з Правилами прийому до Академії з метою перевірки знань та визначення рівня фахової підготовки вступника. Вступники, які мають диплом молодшого спеціаліста або бакалавра з іншої спеціальності мають можливість бути зарахованими за результатами фахового випробування на старші курси.

Результати фахового вступного випробування оцінюються в балах за шкалою від 100 до 200 балів. Тестовий білет складається з 20 питань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 10 балів.

Особи, які отримали на фаховому вступному випробуванні менше 100 балів, не допускаються до участі в конкурсі. У разі, коли на одне місце претендують декілька вступників з однаковим результатом фахового вступного випробування, приймальна комісія враховує середній бал додатку до диплома молодшого спеціаліста (бакалавра).

Рівні оцінювання

<i>Елемент оцінювання</i>	<i>Рівень оцінки</i>	<i>Кількість балів</i>
Правильність відповіді	Високий (18-20 правильних відповідей)	180-200
	Добрий (14-17 правильних відповідей)	140-170
	Низький (10-13 правильних відповідей)	100-130
	Дуже низький (до 5-и правильних відповідей)	50

Шкала оцінювання

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>
180-200	відмінно
140-170	добре
100-130	задовільно
0-99	незадовільно